

SPLOŠNI NAPOTKI

Delo na stroju ali napravi je dovoljeno samo usposobljenim osebam!

Čiščenje, popravila in drugi posegi v stroj ali napravo so med obratovanjem strogo prepovedani!

Popravila in vzdrževanje lahko vrši le strokovno usposobljena oseba!

S stroja ali naprave ne odstranjajte varnostnih naprav ali varoval!

Uporabljajte predpisana zaščitna sredstva!

Vsako pomanjkljivost takoj javite neposredno nadrejenemu oziroma odgovorni osebi!

Ob začetku dela vedno preverite delovanje stroja ali naprave ter delovanje varnostnih sistemov!

Okolica stroja ali naprave naj bo urejena in čista!

Ob zaključku dela stroj ali napravo izključite!

Stroj oziroma napravo uporabljajte le namensko!

Prepovedano je delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc ter zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti delavca!

Izvilleček osnovnih navodil za varno delo**1. Osnovna navodila za delo/ izvilleček osnovnih navodil**

- Upoštevajte navodila proizvajalca in informacije v varnostnih listih snovi. Z nevarnimi snovi sme ravnati le oseba, ki se je ustrezno seznanila z varnostnimi in uporabniškimi navodili ter varnostnimi listi snovi, s katerimi rokuje.
- Upoštevajte tudi dokumente:
 - 25-S ND-97 Navodilo za ravnanje z nevarnimi snovmi
- Vnetljive snovi so lahko trdne (materiali), tekoče (aceton, petrolej, alkohol, razna olja in maziva) ali plinaste (plini v jeklenkah, aerosoli v dozah).

2. Nevarnosti in škodljivosti pri delu

Splošno: Opekline zaradi požara/eksplozije

- Tehnični plini v jeklenkah:
 - Acetilen: Stavki o nevarnosti (CLP):
 - Zelo lahko vnetljiv plin.
 - Lahko reagira eksplozivno tudi v odsotnosti zraka.
 - Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
 - Argon: Stavki o nevarnosti (CLP)
 - Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
 - Kisik: Stavki o nevarnosti (CLP)
 - Lahko povzroči ali okrepi požar; oksidativna snov.
 - Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
- Aerosoli v dozah: nevarnost požara/eksplozije zaradi segrevanja ali predtja doze → uhajanje snovi → statična elektrika, reakcija z drugo vnetljivo snovjo
- Tekoče snovi: nevarnost vžiga ob stiku z virom vžiga, reakcija z drugo vnetljivo snovjo
- Trdne snovi: nevarnost vžiga ob segrevanju/pregrevanju materiala

3. Prepovedi, zaščitni ukrepi, pravila obnašanja, okoljski ukrepi/ ekološki ukrepi

Splošno:

- Prepovedano kajenje in uporaba odprtega ognja.
- V prostoru preprečiti vse vire vžiga.
- V primeru uhajanja nevarne snovi iz aerosolne doze, le to umakniti na prosto GLEJ NAVODILA SPODAJ.
- Sredstva ne shranjujte v bližini izvora toplote in ne izpostavljajte sončni svetlobi.
- Sredstva shranjujte v primernih in dobro prezračenih prostorih.

Ekološki ukrepi:

- Preprečiti vdor sredstva v odtočne kanale, rove in kleti.
- V primeru razlitja pobrišite tekočino z vpijajočimi materiali in jih odstranite v za to namenjen zabojnik, ki je primerno označen.

Delo na stroju ali napravi je dovoljeno samo usposobljenim osebam!

Čiščenje, popravila in drugi posegi v stroj ali napravo so med obratovanjem strogo prepovedani!

Popravila in vzdrževanje lahko vrši le strokovno usposobljena oseba!

S stroja ali naprave ne odstranjujte varnostnih naprav ali varoval!

Uporabljajte predpisana zaščitna sredstva!

Vsako pomanjkljivost takoj javite neposredno nadrejenemu oziroma odgovorni osebi!

Ob začetku dela vedno preverite delovanje stroja ali naprave ter delovanje varnostnih sistemov!

Okolica stroja ali naprave naj bo urejena in čista!

Ob zaključku dela stroj ali napravo izključite!

Stroj oziroma napravo uporabljajte le namensko!

Prepovedano je delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc ter zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti delavca!

Gašenje:

- CO₂, pena, suhi prah, vodna prha, ne dometi vode! (preverite navodila na embalaži in varnostni list snovi).
- POZOR – Izberite pravo gasilno sredstvo glede na agregatno stanje in sestavo snovi (preverite navodila na embalaži in varnostni list snovi).

Splošno: Acetilen, Kisik, Argon

Varno ravnanje s plinskim vsebnikom, embalažo:

- Upoštevajte navodila za uporabo dobavitelja plinov.
- Preprečite povratni tok v posodo.
- Varujte jeklenke pred mehanskimi poškodbami, preprečite padec ali prevrnitev: ne vleči, kotaliti, potiskati.
- Za transport jeklenk je vedno potrebno uporabljati ustrezen voziček, tudi za kratke razdalje.
- Ne odstranjujte zaščitne kape ventila, preden ni jeklenka postavljena ob steno, na mizo ali stojalo za jeklenke in pripravljena za uporabo.
- Če opazite kakršnekoli težave pri ravnanju z ventilom jeklenke, je potrebno jeklenko prenehati uporabljati in obvestiti dobavitelja jeklenke.
- Nikoli ne poskušajte popravljati ventila ali varnostne tlačne opreme na posodi. Poškodbe na opremi je potrebno nemudoma sporočiti dobavitelju.
- Odprtino ventila na posodi ohranjajte čisto in brez nečistoč, še posebej olja ali vode.
- Ponovno namestite izstopne pokrove ali čepe in zaščitni pokrov ventila takoj, ko je posoda ločena od naprave. Ventil posode je potrebno po vsaki uporabi in po izpraznitvi posode zapreti, tudi če je le-ta še zmeraj priključena.
- Ne poskušajte plina iz jeklenke ali posode prepolniti v drugo.
- Nikoli ne uporabljajte ognja ali električnih grelnih teles za povišanje tlaka v posodi.
- Nalepka na produktu je namenjena identifikaciji vsebine jeklenke in se je ne sme odstraniti oz. narediti nerazpoznavno.
- Preprečite vdor vode v posodo.

Acetilen: Previdnostni stavki (CLP)**Preprečevanje:**

- Ne uporabljajte, dokler se ne seznanite z vsemi varnostnimi ukrepi.
- Hraniti ločeno od vročine, vročih površin, isker, odprtega ognja in drugih virov vžiga.
- Kajenje prepovedano.

Odziv:

- Požar zaradi uhajanja plina: Ne gasiti, če puščanja ni mogoče varno zaustaviti.
- V primeru puščanja odstraniti vse vire vžiga.

Shranjevanje:

- Hraniti na dobro prezračevanem mestu.

Gašenje:

- Ustrezno protipožarno sredstvo: Razpršena voda ali vodna megla. Suh prah.
- Neustrezno protipožarno sredstvo: Ogljikov dioksid. Ne gasiti z vodnim curkom.

Ostali ukrepi:

- Poskusiti ustaviti uhajanje plina.
- Evakuirati območje.
- Nadzorovati koncentracije emitiranega produkta.
- Upoštevati tveganje eksplozivnega ozračja.

Delo na stroju ali napravi je dovoljeno samo usposobljenim osebam!

Čiščenje, popravila in drugi posegi v stroj ali napravo so med obratovanjem strogo prepovedani!

Popravila in vzdrževanje lahko vrši le strokovno usposobljena oseba!

S stroja ali naprave ne odstranjajte varnostnih naprav ali varoval!

Uporabljajte predpisana zaščitna sredstva!

Vsako pomanjkljivost takoj javite neposredno nadrejenemu oziroma odgovorni osebi!

Ob začetku dela vedno preverite delovanje stroja ali naprave ter delovanje varnostnih sistemov!

Okolica stroja ali naprave naj bo urejena in čista!

Ob zaključku dela stroj ali napravo izključite!

Stroj oziroma napravo uporabljajte le namensko!

Prepovedano je delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc ter zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti delavca!

- Pri vstopu na območje uporabiti avtonomni dihalni aparat, dokler ni zagotovljena varnost atmosfere.
- Odstraniti vnetljive vire.
- Poskrbeti za zadostno zračenje.
- Ravnati v skladu z lokalnim načrtom za ravnanje v sili.
- Ostanite v smeri vetra.

Argon: Previdnostni stavki (CLP)

Shranjevanje

- Hraniti na dobro prezračevanem mestu.

Gašenje:

- Ustrezno protipožarno sredstvo: Razpršena voda ali vodna megla.
- Neustrezno protipožarno sredstvo: Ne gasiti z vodnim curkom

Ostali ukrepi:

- Poskusiti ustaviti uhajanje plina.
- Evakuirati območje.
- Pri vstopu na območje uporabiti avtonomni dihalni aparat, dokler ni zagotovljena varnost atmosfere.
- Poskrbeti za zadostno zračenje.
- Preprečiti vdor v kanalizacijo, kleti, delovne jame in druga mesta, kjer bi zbiranje lahko bilo nevarno.
- Ravnati v skladu z lokalnim načrtom za ravnanje v sili.
- Ostanite v smeri vetra.

Kisik: Previdnostni stavki (CLP)

Preprečevanje

- Hraniti ločeno od gorljivih snovi. P244 - Preprečiti stik ventilov in opreme z oljem in mastjo.

Odziv:

- Ob požaru: zaustaviti puščanje, če je varno.

Shranjevanje:

- Hraniti na dobro prezračevanem mestu.

Gašenje:

- Ustrezno protipožarno sredstvo: Razpršena voda ali vodna megla.
- Neustrezno protipožarno sredstvo: Ne gasiti z vodnim curkom.

Ostali ukrepi:

- Poskusiti ustaviti uhajanje plina.
- Evakuirati območje.
- Nadzorovati koncentracije emitiranega produkta.
- Odstraniti vnetljive vire.
- Poskrbeti za zadostno zračenje.
- Preprečiti vdor v kanalizacijo, kleti, delovne jame in druga mesta, kjer bi zbiranje lahko bilo nevarno.
- Ravnati v skladu z lokalnim načrtom za ravnanje v sili.
- Ostanite v smeri vetra.

Tekoče snovi:

Shranjevanje:

- Hraniti na suhem prostoru pri sobni temperaturi. Hraniti v dobro zaprtih posodah.
- Hraniti ločeno od oksidantov. Hraniti ločeno od kislin. Hraniti ločeno od alkalnih snovi.
- Hraniti ločeno od virov toplote. Hraniti ločeno od hrane in pijače.

Delo na stroju ali napravi je dovoljeno samo usposobljenim osebam!

Čiščenje, popravila in drugi posegi v stroj ali napravo so med obratovanjem strogo prepovedani!

Popravila in vzdrževanje lahko vrši le strokovno usposobljena oseba!

S stroja ali naprave ne odstranjujte varnostnih naprav ali varoval!

Uporabljajte predpisana zaščitna sredstva!

Vsako pomanjkljivost takoj javite neposredno nadrejenemu oziroma odgovorni osebi!

Ob začetku dela vedno preverite delovanje stroja ali naprave ter delovanje varnostnih sistemov!

Okolica stroja ali naprave naj bo urejena in čista!

Ob zaključku dela stroj ali napravo izključite!

Stroj oziroma napravo uporabljajte le namensko!

Prepovedano je delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc ter zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti delavca!

Gašenje:

- Ustrezno protipožarno sredstvo: Gasilni prah, ogljikov dioksid (CO₂), razpršen vodni curek, alkoholno obstojna pena.
- Neustrezno protipožarno sredstvo: Direktni vodni curek.

Ukrepi:

- Hraniti/uporabljati ločeno od virov vžiga. Zaščititi pred odprtim ognjem in drugimi viri vžiga ali toplote. Uporabljati neiskreče orodje.
- Pri pretakanju uporabljati samo ozemljene posode in opremo - možna je nevarnost akumulacije statične elektrike.
- Ne kaditi! Preprečiti statično naelektrenje.
- Hlapi lahko z zrakom tvorijo eksplozivne zmesi.

Aerosoli v dozah:

Shranjevanje:

- Hraniti na dobro prezračevanem mestu.
- Hraniti ločeno od vročine, vročih površin, isker, odprtega ognja in drugih virov vžiga.

Gašenje:

- Ustrezno protipožarno sredstvo: Prašek ABC.
- Neustrezno protipožarno sredstvo: Zelo voluminozen vodni curek.

Ukrepi:

- Kajenje prepovedano.
- Ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna.
- Vsebuje plin pod tlakom, segrevanje lahko povzroči eksplozijo.

V primeru uhajanja aerosola iz doze (prebitje) upoštevajte sledeče:

- iz neposredne bližine uhajanja aerosola naj se na varno umaknejo vsi zaposleni, ostaneta samo dve osebi, ki posredujeta, ena gre po gasilni aparat, zaščitno opremo in požarno odejo,
- pri rokovanju s predrto dozo je obvezna uporaba antistatičnih rokavic in po potrebi antistatičnega kombinezona,
- iz okolice je potrebno odstraniti vse vire vžiga, predrto dozo čimprej varno prestaviti na odprt prostor in počakati, da celotna količina plina izhlapi, zaprt prostor pa dobro prezračiti,
- pri rokovanju s predrto dozo lahko pride do eksplozije/požara – kosi/dolivki so naelektreni, ob stiku doze s kosi se na dozi nakopiči statična elektrika. Ob prijetju doze z roko lahko nato pride do eksplozije/požara zaradi aerosola v ozračju, zato mora biti ena oseba ves čas v pripravljenosti za gašenje.

4. Uporaba osebne varovalne opreme

Varovalno opremo je treba uporabljati skladno z navodili proizvajalca (oprema mora biti čista in nepoškodovana ter skladna z ustreznimi standardi). Upoštevajte navodila na embalaži in informacije v varnostnem listu snovi.

OBVEZNA OSEBNA ZAŠČITNA SREDSTVA

- Obvezna uporaba zaščitne obutve, rokavic in očal.
- Pri plamenskem rezanju in varjenju obvezna uporaba zaščitni očal z ustreznimi filter stekli.

Delo na stroju ali napravi je dovoljeno samo usposobljenim osebam!

Čiščenje, popravila in drugi posegi v stroj ali napravo so med obratovanjem strogo prepovedani!

Popravila in vzdrževanje lahko vrši le strokovno usposobljena oseba!

S stroja ali naprave ne odstranjujte varnostnih naprav ali varoval!

Uporabljajte predpisana zaščitna sredstva!

Vsako pomanjkljivost takoj javite neposredno nadrejenemu oziroma odgovorni osebi!

Ob začetku dela vedno preverite delovanje stroja ali naprave ter delovanje varnostnih sistemov!

Okolica stroja ali naprave naj bo urejena in čista!

Ob zaključku dela stroj ali napravo izključite!

Stroj oziroma napravo uporabljajte le namensko!

Prepovedano je delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc ter zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti delavca!

- Obvezna uporaba zaščitne obleke.
- Obvezna uporaba zaščite sluha v območju preseženega hrupa.
- Obvezna uporaba zaščite dihal, če ni dovolj prezračevano ali bodo za kratek čas presežene omejitve poklicne izpostavljenosti.

5. Prva pomoč

Splošno:

- Ne vdihavajte hlapov. V primeru vdihavanja, prenesti ponesrečeno osebo na svež zrak. Če znaki/simptomi ne izginejo, poiskati zdravniško pomoč.
- Ob stiku s kožo spirajte z vodo in milom.
- Ob stiku z očmi spirajte pod tekočo vodo
- V primeru zaužitja se posvetuje z zdravnikom.

Opekline:

- Takojšnje hlajenje s hladno tekočo vodo. Hladimo, dokler boli (do 30 minut). Če ni tekoče vode, namakamo ali hladimo z mokrimi brisačami.
- Opeklinskih mehurjev ne prediramo.
- Nikakor ne smemo hladiti opeklin z mazili ali ledom, temveč se moramo čim prej napotiti k zdravniku!
- Ves opečeni del telesa sterilno prekrijemo s povojem za opekline. Če tega nimamo, opečeno površino pokrijemo z več sloji sterilne gaze ali čiste, pravkar prelikane tkanine in rahlo obvežemo. Opečen ud nato še imobiliziramo, ostalo naredijo v bolnišnici. Opečenega obraza ne obvezujemo! Obvežemo le, če so prizadete tudi oči. Če je poškodovanec opečen na več mestih, mu najprej obvežemo oči, nato prste in dlani (vsak prst posebej), nato sklepe, ker so ti najboljčutljivejši deli telesa, in šele nato ostale dele telesa.
- Z opeklinami ravnamo kot z odprto rano, ostankov zgorelih oblačil ne odstranjujemo, prav tako z opečene kože ne slačimo obleke. Po potrebi odstranimo le oblačila, ki niso prilepljena na rano.

Acetilen:

Vdihavanje:

- Žrtev prenesemo na svež zrak ob uporabi avtonomnega dihalnega aparata. Omogočimo mu počitek in poskrbimo, da ohrani toploto. Pokličemo Nujno medicinsko pomoč. Pri zaustavitvi dihanja nudimo umetno dihanje s kombinacijo vpihov in zunanjo masažo srca.

Argon:

Vdihavanje:

- Žrtev je potrebno ob uporabi avtonomnega dihalnega aparata prenesti na svež zrak, kjer naj počiva na toplem. Poiskati zdravniško pomoč. Pri zaustavitvi dihanja nuditi umetno dihanje.

Zaužitje

- Visoke koncentracije lahko povzročijo zadušitev.
- Možni simptomi so lahko izguba sposobnosti gibanja ali izguba zavesti. Žrtev se zadušitve ne zaveda.

Kisik:

- Žrtev premestiti v nekontaminirano območje.

6. Reševanje težav (okvare, vzdrževanje)

- Dovoljeno le usposobljeni in pooblašeni osebi.

7. Denarno kaznovanje s strani inšpektorata za delo

77. člen Zakona o varnosti in zdravja pri delu ZVZD-1 (prekrški delavca). Z globo od **100** do **1.000 evrov** se kaznuje za prekršek delavec, ki:

- v skladu z navodili delodajalca ne uporablja pravilno delovne opreme in drugih sredstev vključno z varnostnimi napravami ter osebne varovalne opreme v skladu z njenim namenom (prva in druga alineja 50. člena);
- takoj ne obvesti delodajalca ali delavcev, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti, okvari ali o drugem pojavu, ki bi pri delu lahko ogrozil njegovo zdravje in varnost ali zdravje in varnost drugih oseb (tretja alineja 50. člena);
- ne sodeluje z delodajalcem in delavci, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu, dokler se ne vzpostavijo varno delovno okolje in delovne razmere ter ne izvedejo ukrepi inšpekcije za delo (četrti alineja 50. člena);
- dela ali je na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih substanc (prvi odstavek 51. člena);
- se ne odzove in ne opravi zdravstvenega pregleda, ki ustreza tveganjem za varnost in zdravje pri delu na delovnem mestu (drugi odstavek 54. člena).

POMEMBNE TELEFONSKE ŠTEVILKE

ZD Škofja Loka: 04 502 00 00

ZD Črnomelj: 07 30 61 700/ 720/ 736

ZD Gorenja vas: 04 51 80 500/ 604/ 600

Center za obveščanje, reševalci: 112